

"EDINOST"
izhaja po trikrat na teden v lesih iz-
danjih ob **torkih, četrtkih**
in **sobotah**. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — Obujno izdanje stane:
za 17 en mesec f. — 30, izven Avstrije f. 1.40
na tri meseca : 2.80 : : :
na pol leta : 5. : : :
na vse leto : 10. : : : 15.—
Na narobe brz prisiljene narocilne se
ne jemijo osir.

Pesniščne številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 20 nr.,
v Gorici po 20 nr. Sobotno večerno
izdanje v Trstu 20 nr., v Gorici 40 nr.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

"V edinosti je moč!"

Za volilno preosnovo.

Besojav nam je priobčil včeraj s Dunaja nastopno vest:

Danes je bilo v Sofiji dvorani veliko zborovanje delavcev. Zbor se je izrekel za občo volilno pravo in eventualno za obči štrajk. Po zborovanju so hoteli delavci preko Ringa do državosborskega palače, toda med potom so jih raspršili redarji, poslužišči se pri tem svojega orloja. Nekoliko delavcev je ranjenih, a tudi jednega redarja zadelo je bodelce raznetega delavca. Zapri so več oseb.

Tako včerajšnja brzojavka z Dunaja. Nič posebnega ni v tej vesti: poroča nam o dogodku, kakorčini so že v navadi po vseh vedihi mestih Avstrije. Nič, čisto nič — redarji so storili svojo dolžnost, pa mirna Bosna!

Je-li pa res tako, je-li res smejo naši državniki, v navesti svoje moći in oblasti, ponosno prezirati tako pojave delavskega stanu? Državnik, ki bi se udejal takemu optimizmu, je slab državnik, kajti ne umije znamenja časa in duha sedanja dobe. Tolpa delavcev, ki je predvčerajnjem, kriče po svetovnem Dunajskem Ringu, zahtevala občo volilno pravo, kaj mora ona proti velikemu, močnemu in točno delujedomu aparatu, ki je vsakdar na razpolago mogočni moderni državi! Onemogla je.

In vendar, vendar menimo, da bi bil to neodpustljiv greh, ki se vtegne maččevati na grozen način, ako bi si hoteli državniki naši trdrovarno maččiti svoja učesa in svoje oči, da ne vidijo in ne ališijo srčnih udarcev sedanje dobe.

Fisična moč velikih mas je danes šibka in onemogla nasproti veliki sili države, toda pozabiti ne smemo, da razsoden in več kritik nikdar ne ocenjuje lepe osebe pevcev, ampak njega glas: pevčeva oseba nam je lahko simpatična, toda le pesem je tista, ki nas ogreva in vnoča naša srca. Ali nas razumete? No, fisične sile raznetih mas so ni treba batiti našim državnikom, ali gorje njim in vsej človeški družbi, ako bi hoteli prezirati idejo, zveneči iz upitja razgrajajočih delavcev.

Zgodovina nam prioveduje, kako se je srušila mogočna rimsko državo in kako je sramotno pal mogočni in veliki Napoleon valic vsem svojim armadam, svojim topovom in legiji svojih bodal, kar nam kaže, da je vsaka fisična moč premagljiva na svetu. Ali istotako nam priča zgodovina, da imamo močilne sile, ki so nepremagljive: idej ni mogoče dušiti. Zastopnikom in širiteljem ideje je pač lahko priti do divega, nikdar pa ideji sami. Živ dokaz za to našo trditve je neuslabljiva moč narodne ideje in to isto volja za idejo socijalnih reform,

nastopivšo v noveji dobi z vso svojo elementarno silo.

Socijalno vprašanje trka na naša vrata in slepec je oni, ki meni, da se je že od-križal tega vprašanja, ako je jednostavno zasukal ključ v ključavnici. Tak slepec utegne dočiveti danes ali jutri, da mu sila tega vprašanja, zlomivši vse zapake in ključavnice, udere in polomi vrata.

To naj si zapomnijo naši državniki in naši parlamentarci. Ideja socijalnih reform se je že tako globoko ukoreninila v širše mase, da more le politički mazač, ali pa sam va-se saljubljen našilnik zančljivo prezirati pojave te ideje.

Jeden glavnih pojavov socijalnega gibanja sedanjega je zahteva po volilni preosnovi, oziroma po uvedenju občega volilnega prava. In ali je to zahtevanje res tako drsn in pogibeljno, kakor bi hoteli trditi poznanosti possidentes — privilegovane stranke? Ne, gotovo ne!

Hvalimo Boga, da se delavci zbirajo pred vratimi parlamenta, zahtevajoč, da se tudi njim odpre vrata. Hvalimo Boga, pravimo, kajti hrepenevanje delavcev, da se tudi njim dovoli vstop v političko in parlamentarno arena, je in mora biti le v veliko tolažbo vsakemu pravemu prijatelju miru in javnega reda: trkanje delavcev na vrata parlamenta stastrati moramo kot dokaz, da se v elka večina delavskega stanu hoče postavni potem boriti za svojo koristi ter da te večine še niso okužili grozni in gnusni nauki anarchizma, to je onega isroka, ki bi hotel "preosnovati" človeško družbo s bodalom v roki in prilivanjem krvi. Reka socijalnega gibanja se danes vije še v zdravi struji, glejte le, da uravnate to strugo na korist splošne človeške družbe! Danes je še v oblasti naših državnikov, da morejo dati socijalnemu gibanju tako směr, kakorino si le moramo želiti, in Bog ne daj, da bi zamudili to priliko. Odprite torej vrata onim milijonom, ki niso uživali dosedaj nikakih političnih pravic, daši morajo doprinadati tudi oni velikanske žrtve v prid vsej človeški družbi in v korist države! Ako jih dobrohotnim in pravičnim postopanjem priklenete na ostalo človeško družbo, ostanejo na ňi, ako pa jih odčenete od sebe v neopravidi domiljavosti, prezirajoči znamenja in potrebe sedanja dobe, potem napravite iz njih neizprosne sovražnike. Ako vzamete delavca v svojo sredo, trdil se bodo z vami vsporedno za obči blagor; ako pa mu nepremišljenim postopanjem ucepito in utrdito misel, da pri vas zastonj išče — pravice, tedaj ne more priti drugač, nego da pada v naročje oni počasti, kateri pravimo anarchizem, a pred to pokastjo bi moral trepetati ves svet, ako se jej pridružijo legije delavcev.

rečem vam le toliko: Bil je večak v glasbi, glasbeni mojster prve vrste; zlasti na orglju je izvrstno igral . . .

Tačega glasbenika smo torej imeli med nami in v to dobroto zahvaliti se imamo Grabrijanu V zapuščini Tonetovi, katerega je štol spisatelj med prve svoje prijatelje, našlo se je mimo mnogo musicalij, nekaj že znanih, nekaj še neznanih in večinom po tisku še ne priobčenih, tudi lepa kopica prijateljskih listov. Izmed slednjih bi tu nekatero onih priobčili, ki kažejo ozko zvezo med Grabrijanom in Hribarem in so ob jednem dokaz vsebine delavnosti občih na umetniškem polju ter so ozirom na razmere vipavskih in goriških Slovencev marsikaterga zanimivosti.

Vipava, 4. sreda 1865.

Vase vabilo, da pristopimo "pevski zvezzi", je gospoda dekana in mene zelo razveselilo. Nasnanili pa nam niste podlage, na kateri mislite zidati "zvezzo". Mimo tega veste, da pevec malokje v obilnosti plava in velikokrat

Delavec-parlamentarec ne poslane nikdar nevaren, delavec-hujskač izven parlamenta pa — anarchist.

Zlasti se varajo oni, ki menijo, da je socijalno gibanje nevarno avtoriteti Cerkve in verskemu duštvovanju. Ravno narobe je res! Pošteno socijalno gibanje — pošteno! pravimo — je povsem sorodno demokratičnemu duhu naše Cerkve. V cerkvi in pred Bogom smo vsi jednak, zakaj ne bi bili tudi v javnem življenju?! Za to svojo trditev si pač ne moremo žleti boljega dokaza, nego so najnovejši dogodki v Belgiji. Tam so po dolgotrajnih bojih razširili volilno pravico po pluralnem sistemu. In kaj smo videli? Videli smo, da je katolička stranka izšla iz volilnega boja kot sijajna zmagovalka, da so se okreplili tudi socialisti; one liberalne doktrinarje pa, ki so za las podobni našim židovskim liberalcem, je nevolla naroda kar pomola razposartiči: liberalizem v Belgiji je zadobil smrtni udarec!

To je grozen moment tudi našim liberalcem in kdo bi jim zameril, ako se bodo v bodoči vstopali s podvojeno silo vsakemu izdatnemu razširjenju volilnega prava?! Upirali se bodo, ker jim gre za eksistencijo.

Ali do drugih strank se obradamo danes z resnim vprašanjem: ali hočejo res na kant dočemu nemškemu liberalizmu na ljubo obtežiti svojo vest so strašno zamudo, da jim bodo oditali naši zunamci: glejte jih slepec, ki niso razumeli znamenja časa in duha svoje dobe!

Dajto, rešite pereče vprašanje volilne preosnove; ne zatozajte tega vprašanja s praznimi izgovori, kajti boljo za vas, da odprete sami vrata delavcem, nego da si ista odpre danes ali jutri proti vaši volji. Tolpa delavcev je pač mogoče zavračati na poti do državosborskemu palaču, ali ideja socijalne reforme in z isto spojeno volilne reforme, je nepremagljiva, kakor je sploh nepremagljiva vsaka vaziščna in plenitna ideja.

Tolpa razgretih delavcev izvestno ne odpre vrat do našega parlamenta, a odpre jih gotovo danes ali jutri — ideja.

Političke vesti.

Posvetovanja o volilni reformi so se v imenu koaliranih strank udeležili poslanci dr. Russ, vitez Zaleski, grof Hohenwart in grof Fr. Coronini. Posvetovanje so je vršilo v predsedništvu ministarskega sveta in je trajalo nad 3 uri. N. Fr. Pressc opaža malodrušno, da je sicer ni nicesesar pozitivnega znano o vsehu posvetovanju, čula pa je vendar govorico, da bode trebalo te marsikaterga dolgega

ne more, kar bi sicer rad. Blagovolite torej nasnaniti, kako mislite to "vez" snovati. Praktičnih svetov vam ne dajemo, ker ne poznamo vaših razmer, danes pa vendar avetuemo mesto poslovenjenega "Ängerbund" drugo ime, n. pr. "Slavec", "Škorjanček", kakor drugej "Triglav", "Sokol". V imenu vipavskih pevcev: Anton Hribar.

Te besede so postale meso leta 1874, in ustanovilo se je društvo "Slavec", kateremu duša je bil Hribar in koncert v goriškem gledališču, nastop tega društva v Komnu in Nabrežini, to so bili živi dokazi, koliko je mogoče storiti pod vodstvom večtega, energičnega in požrtvovsnega moža.

Iz Vipave, 16. oktobra 1868.

Dragi Hribar!

Dramatično društvo v Ljubljani mi žuga, naj mu razupite žaloigre poslati ne kram. Temu zahtevanju nisem proti, kakor sami veste, posebno pa, ker imam priložnost ne-premisljene rasglase popraviti. Do sedaj ven-

Oglas se računa po tarifu v petitu: za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsegava zavadin vrste. Poslana osmrtnica in javnozahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbah.

Vsi dopisi naj se pošljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vržejo.

Naročino, reklamacijo in oglaso spro-
joma upravitelju ulica Caserma 13.
Odprete reklamacijo so proste poštinje.

"V edinosti je moč!"

posvetovanja, predno se iz razgovora o "temeljnih načelih" izčini konkreten zakonski načrt. — Zmisel tega zavijanja besedij v glavnem glasilu koalicije je pač le ta: utegnete še dolgo čakati na to svojo volilno preosnovo! Sicer pa nas ta nemško-liberalni orakel ni osupil prav čisto nič, kajti povedal je, kar smo videli že davno: da hočejo gospoda koaliranci zategniti vso zadevo — dolgimi posvetovanji.

Poslanec Peitler, ki je bil nedavno izvoljen na Koroškem s pripomočjo slovenskih glasov, je pristopil Hohenwartovemu klubu. Čemo videti, koliko zaslombe najdejo pri tem gospodu slovenski koaliranci glede na nač narodne zahteve!

Važne vesti iz poljskega kluba. V seji poljskega kluba z dne 18. t. m. izročil je posl. Kopyčinski predsedniku pisani predlog, s katerim pozivlja predsedništvo poljskega kluba, povprašati pri klubu nemške levice, da li je res, da hoče ista glasovati proti slovensko-nemškemu gimnaziju v Celju. Ako je res tako, stopi naj predsedništvo poljskega kluba v dogovor s Hohenwartom in českim klubom, da zagotovi tako večino za celjski gimnazij. — Konečno je predlagal isti poslanec, da se izroči zahvala ministru Madejskemu in Plenerju na tem, da sta postavila v proračun sveto za gimnazijo v Celju.

Srbškemu kralju Aleksandru je poddel nemški cesar red črnega orla.

Bolezen ruskega carja. Izginila je menda zadnja iskrica nado; bolezen se je obrnila tako na zlo, da bolnega carja niti ne odpeljejo ved na otok Krk. Ves politički svet je kakor omamlijen pod vtisom te grozne vesti. Božja Previdnost je naklonila ruskomu narodu hud udarec, dal Bog, da ga prenese brez škode za svojo bodočnost in za splošni evropski mir. V tolazbu pa mora biti ruskomu narodu v teh trenotkih, da so ves svet klanja pred plenitostjo mišljena njegovega velikega umirajočega carja!

Vojna med Kitajem in Japonsko. Danes nimamo zabeležiti nikakih važnejših poročil. Mogoče, da se zmagajeni Japone pripravljajo na veliko čino.

Različne vesti.

Izredni občni zbor društva "Edinost" bodo juti ob 10. uru predpoludne v telovadnici "Tržaškega Sokola" na voglu via Farinetto in via Amalia. Na dnevnu redu so resolucije in predlogi, ki so bili predloženi že občnemu zboru. Pozivljamo torej še enkrat vse mestne in okolišanske rodoljube, da se udeležijo tega shoda.

Tržaške rodoljube, ki se zanimajo za slovensko ljudsko življenje v načem mestu,

dar še ne vem, če vam je volja vaše dotično pevsko delo priložiti. Vaš zadnji dopis mi o tem nič ne omemja; samo nekaj nevolje ste kasali, da vam razglašenje mojega imena oditam. Da, naravnost niste krivi! Tudi Kocijančič Vas izgovarja. V denašnjih časih pa je eduno slišati, da jeden dekan nima drugega dela, nego "komedije" pisariti . . . I. Grabrijan.

Vipava, 7. februarja 1870.

Čestiti Hribar!

. . . Za Mozarta Vas ne bom imel in povzdignil in veljavje Vaših izdelkov presjevati nisem dovolj zmožen; toliko le povem, da sem bral, koliko zaničevalcev je Mozart imel v svojem življenju in Mozart je vendar zdaj Mozart in še dolgo ostane. Da bi se Vi pri Vaši strogi pevskladni gramatiki ali syntaxi na tekoče okuse glasbe bolje ozirali, znalo bi se bolj ustrezno biti . . . I. Grabrijan".

(Dalje prih.)

vabim na pogovor za mocoj ob 9. uri svedor
v prostoru „Sloven- ske Čitalnice“.

Matko Mandič.

Imenovanje v tržaškem stolnem kapitlu.
Wiener Ztg.* z dne 18. t. m.javlja: Canonicus senior stolnega kapitla tržaškega, mdr. Sinčič, imenovan je stolnim dekanom, župnik pri župni cerkvi Marija Pomagaj (pri sv. Antonu starem), mdr. Martelanz pa je imenovan kanonikom omenjenega kapitla.

Nova katoliška družba. Pod imenom „Circolo San Gusto“ osnovana se je v Trstu nova katoliška družba, čije pravila je c. kr. namestništvo že potrdilo.

Odlikanje. Svojedobno smo bili poročali, kakš se je naš rojak in rodoljub, gosp. Ivan Špik, pokazal junaka ob nezreli, ki se je bila dogodila pri kopanju vodnjaka v Puljskem arsenalu. Sedaj pa dozajemo, da je gosp. Špik dobil za svoje junakstvo srebrni križeč za usluge. Na tem nasloženem odlikovanju čestitamo gosp. Špiku najprisranejo.

Mestni svet tržaški bodo imel svojo XXIV. javno sejo v ponedeljek, dne 22. t. m. Na dnevnu redu je 14 toček, med katerimi je predlog mestne delegacije glede uprave kvetskih okrajev Bazovica in Prosek. — Druga zanimiva točka dnevnega reda je predloženje načrta inženirja Ducatija za napeljanje vodovoda iz Bistrica in Reke v Trst. — Načrtov in proučevanja bilo je že mnogo, a vode le še ni!

Potrjen zakon. Njeg. Vel. cesar je potrdil zakon, katerega je bil sklenil deželni zbor goriško-gradičanski glede ribarenja v notranjih vodah.

Našli so se — bratje! Pod tem zaglavljeno piše „Naša Sloga“: Židovsko-liberalni luti vadignili so poklenek hrup proti poznanim naredbi ministerstva pravosodja, da se imajo namreč na sodiščnih uradih, pečati itd. postaviti poleg italijansko-nemških tudi hrvatski oziroma slovenski uapi. Tem židovskim kričačem se ne čudimo, ni malo, kajti židovski liberalci ne poznajo pravice in prava, kadar gre za druge. Oni so liberalni le za-se, nasproti drugim, zlasti nasproti Slovanom, so pa najkruterji nasilniki in tlačitelji. No, ako se ne čudimo tem poslednjim, kako pa ne bi se čudili baje katoliškemu listu „Il Popolo“, kojega pišejo sami pravični in pravico ljubeči velečastni, a ga nadihnuje ličiji prijatelj našega naroda — jeden tukšnjih Monsignorov?

Velečastni „Il Popolo“ združil se je z židovsko-liberalnimi glasili proti omenjeni naredbi, obsodivši jo kot neumestno ter zagonitivo se, da bi ta naredba mogla provoziti žalostno posledice.

Vprašamo torej s tem veličastno gospodo, ki se zbirko okolo „Popola“: ali je neumestno vso ono, s čemer se odpravljajo krivice našemu narodu v Primorju? Kako da se je bati žalostnih posledic, ako se vstreza zakonu in pravici božji in človeški? Kje ste erpili ta nauk, volečastna pospôda? Tega vas niso učili profesorji v bogoslovji, niti ste take nauke našli v kakih katoliških bogoslovni knjigah. Tako vas uči le alepa strast, koju vas učinja jeduake židovsko-liberalnim pišačem Primorja. Sram vas bilo!*

Kakor vidite, je „Naša Sloga“ dokaj ostro prijela to konservativno gospodo, ali — roko na srce! — po uslugi. Še celo pohlevni in ponitni „Primorski list“ si ni mogel kaj — kar beležimo posebnim zadovoljstvom —, da ne bi malo pogralj go spôdo pri „Popolu“. V sadnji svoji številki piše načer: „Čudno pa zdi se nam, da dopisnik lista „Il Popolo“ iz istreškega obrežja 13. t. m. piše, da je bilo to nekako neumestno in „morda“ prenaglene. Neumestno! morda ker tam ni Slovanom? Prenaglene! — po 25 letih ustavnega življenja, Bog var razumil! Gospoda, bodite pravični in ne širite monerja, da nam je vsaka mala mrvica naših opravičenih zahtev prezgodaj vržena raz ministeriske mize.“

Neverjetno. Tržaška „liberalna baba“ kvasi v svojem večernem izdanju od minulega četrtek zapotočnajih demonstracijah v Piranu zaradi dvojezičnih napisov na središču. Med ostalim pripovednjo „zanimivo“ (ali izmisljeno?) podrobnost, da v vsem mestu nihče ni hotel posoditi lestvice v ta namen, da bi odstranili italijansko tablo na središču. Po dolgem brezvsešnjem iskanju dobili so lestvice še-le v samostanu oo. minoritor, kojo so si izposodili pod neko pre-

*) O tem bodo bržkone časniki in politični uradi opraviti imeli.

Pisec.

tvoce*. A ko se se minoriti dozvali, čemu potrebujete lestvice, poslali so takoj ponjo (!) — Torej hodec dopisnik labotske „babice“ navlči narodno strast celo v svetijo samostana?

Izpit za jednoletno prostovojlo. Valed spremembu §. 65 branbenega zakona (z osnrom na določbo, da smejo jednoletni prostovojci poslati vprejemne ispite v svojem materinem jeziku) omenjuje se s 1. novembrom t. l. v področju S. včja tri izpravevalne komisije. Te komisije bodo: v Gradišču za nemški, v Ljubljani za slovenski in v Trstu za italijanski jezik.

Za družbo sv. Cirila in Metoda je davorala Jajčičeva posadka 1 kruna in 4 stotinik v znak slavnega zmaga.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Grotti se je nebralo v pušči zadružne krme v Rojanu 1 gld. 30 nvđ. in potem 94 nvđ. — Gologlava kobilja-glava nebrala je v zadružni rojanski krmi pri zajdovi večerji 1 gld. 75 nvđ. — Slednji so darovali g. Franjo Dollens 2 gld., Just Pičanec 1 gld., Anton Bremer 1 gld., Ivan Gombec 1 gld., Ivan Gerdel 1 gld.

Iz zgoščke županije nam pišejo: Do sedetka sedanje dobe našega starešinstva so mi pri volitvah nikdar agitovalo, tem manj v ta namen kaj potrosilo. Popivalo in prepevalo se je dovolj, dokler so bili novci, potem pa ne — upanje. Sedaj se bližajo soper občinske volitve. Dela se od neke strani strašljavo in nekoga ni sram razglasiti, da hoče v ta namen celo lodično terana in dvatri dà, še celo do 500 gld. darovati ali bolje žrtvovati. Do sedaj naša občina ni poznala take korupcije, zato so bile tudi volitve mirneje, prostede in pravilnije. Tudi se nekojim volilcem valed tega velika krivica godi. Lepo število posetnikov je na Kontovelju, Prosek in v Sv. Križu, ki imajo semljšča po naših katastralnih občinah, ki nosijo bremena občinskih, telehkih in drugih doklad; dobro, in skoraj bi rekel: pravijo, pa ne uživajo nikakih. Zgonička županija prejema vsako leto nad 500 gld. za lov, koja si posamezne frakcije med seboj razdeli, gori omenjenim občinjem pa ne dajo niti novčida; devinsko grajčino, ki ima tu posetivo, odškodujejo v vsakokratno sveto, teh pa ne —; kako je to? Zgoničko pokopališče bi bili lahko rasplirili za dobrih 300 goldinarjev ceneje in tudi že davno dovršili, da ne bi bilo pri dražbi že omenjene korupcije in ko bi bil mogel kdo iz goriomerenih občinjarjev povladniti svoj glas in braniti se stroškov, kateri morajo plačevati, kakor oni, ki stvar včuvajo*. Is tega sledi, da bi bilo prav, potem in pravilno, da imajo tu omenjeni občinari svojo zastopnike v našem starešinstvenem zboru, in da se jih povabi k volitvi po pravi poti in ne po magistratu, ker ta sovraši vse, kar je slovensko pisanega in ne izroča volilnih listov dotičnikom. Menda pa to ne diši nekaterinom, ker so si že najeli svoje trabante s „porejami stokfia“, litri vina in krajcarji. Mi pa vabimo vse, ki imajo pravico voliti, da pridejo na volišče, ter srčno želimo, da prosti in po svoji vesti oddajo svoj glas; in naj si dobro zapomnijo, da je malo vreden oni, ki si kupuje čast in službo, ter da si taki ljudje, ako pridejo na krimilo, umejo pri občini odškodovati za vse stroške, in sicer v podvojeni meri.

Nova predilnica v Ajdovščini je že popolnoma dosidana. Do prihodnjega majnika bodo dodelana tudi v notranjih prostorih, da lahko prične delo. Nova predilnica bodo urejena po najnovojih iskušnjah moderne tehniko; razsvetljena bodo z električno lučjo. Za pogorelo prejano predilnico plačale so zavarovalnice 370.000 gld. odškudnine.

Novi denar. Leta 1895. bodo nakovali za 100 milijonov krov v zlatu za državo in 20 milijonov krov v zlatu za zasebnike. Nadalje za državo: za 15 milijonov krov v srebru, za 14.566.200 krov drobita iz nikla in za 1 milijon krov bronastega drobita. Skupno torej novega denarja za 150.656.200 krov (za 93.943.000 krov manjo nego lani!).

Nezgoda. Predvčerajnjem je padel 36-letni dñinar Jakob Zlobec med delom v nekem kamnolomu v okolici po nezrečenem naključju kake 4 metre globoko. O padu slomil si je desno nogo. Odnesli so ga v bolnišnico.

Začaten napadalec. V večernem izdanju od minulega četrtega smo sporodili, kako je

vesnam Slovki minelo zedanje napadet tri dekleta, ki se so ščitali pri sv. Ani. Napadalec je zasčila policija. Ta prednreč je 29letni tržak Maks Holupka iz Trsta. On sicer energično taji napad, toda dokleta so ga sposnali.

Srečna lvevska razstava. Glavni dobitek teh sredk v znesku 60.000 gld. nadela je sredka serija 4571 št. 27 in drugi dobitek v znesku 10.000 gld. sredka serija 4792 št. 44.

Koliko se pokazi v Avstriji v jednem letu? Najjasnejši odgovor na to vprašanje daje nam proračun tostranske državne politice za leto 1895. Dobodki prodaje tobaka so namreč proračunanji na 38.687.000 gld. Lepa sveta vankakor! Treba pa je pomisliti, da sedaj nekaj let sâm dohodki iz rasprodaje tobaka naraščajo progresivno vsako leto sa okolo 2-5%. Leta 1888. so bili dohodki rasprodaje tobaka „gle“ 77.647.976 gld.. torej so se pomnožili v 6 letih za nad 11 milijonov gld. — Koliko lepega denarja gre v dan!

Rastava prašičev v Novem mestu bodo dne 28. t. m. (v torku na dan Lukeševega semeja). Izbrali so sejmski dan za rasstavo zaradi tega, da privabijo kolikor mogoče več kupec in razstavljecev.

Sodnjava. 23letni izvozec Emil Stern in 19letni njegov brat, elikar Silvij Stern, oba iz Trsta, dobila sta predvčerajnjem zaradi javnega nasilstva (nevarno protenje), Emil mesec dni, in Silvij 6 tednov ječe. Silvij Stern je namreč skupno stanoval s 17letno Antonio Vessel v neki sobici poleg stanovanja dekletovih staršev v ulici Montecchi. Ker pa se je parček vedno pretepal in ker je mladi, zet* pijance, sklenila je mati mlade ženice*, parček jednostavno razdržiti. Po pretepu med mladima dne 9. septembra t. l. vuela je mati hčerkko k sebi v stanovanje, drugi pa so v odstotnosti „zeta“ popolnoma ispraznili sobico. Ko se je vrnil mladenič srečer pijan domov in ugledal golo zidovje svojega gnezda, poklical je svojega brata, da mu pomaga zahtevati vrnitev pohištva. Ker dekliščni starši na to niso pristali, metala sta rasvretna mladenička kamenja v kuhinjo, rasbilka okna in razgrajala takó, da sta spravila cel okraj po koncu. Vesselovi so ju zatem točili zaradi javnega nasilja. Isid rasprave je ta, kakor smo omenili gori, da bodo leps Antonija vasi 6 tednov — „udova“.

Policiljsko. Predvčerajnjem je ukradel „nekdo“ iz odprtga omarpa posetilci Katrini Dagnelut, stanujodi na Gornji Kiarboli hšt. 34, zato saponi, vredno 12 gold. Ta „nekdo“ je bil 18letni sidarski pomočnik Just G. iz Trsta. Zaprl so ga predainočnem.

— Po noči na včeraj ukradel je nosnan tat in kleti posetnika Ivana Škiljana pri Sv. Mariji Magd. Dolnji hšt. 270 sod vina, vrednega 36 gold. Vina je bilo 114 litrov. — Predvčerajnjem sijutra prijel je policiljski oficijal gospod Tin 38letnega popotovalnega agenta Franja M. iz Ljubljane, ker ga ilde okrajno sudišče v Malem Lošinju zaradi goljufije. — 28letnega trgovskega agenta Dominika B. iz Rudolfovega, službujočega pri tržki Girolamo Scatinburgo na Corsu so zaprli, ker je kradel sukno svojemu gospodarju.

Koledar. Danes (20.): Vital, škof; Feličjan, škof muč. — Jutri (21.): 23. pobinčna nedelja. Posvečenje cerkev. — V pondeljek (22.): Kordula, dev., muč.; Salome. — Zadnji krajec. — Solnce izide ob 6. uri 26 min., zatonci ob 5. uri 8 min. — Toplotna včeraj: ob 7. uri sijutra 11.5 stop., ob 2. uri pop. 15 stop.

Najnovejše vesti.

Budimpešta 19. Cesar se je vrnil včeraj popoludne v Gödöllő. V nedeljo prideta cesar in cesarica v Budimpešto.

Budimpešta 19. Postanska zbornica vprejela je z veliko vedenje predlog ministarskega predsednika dr. Woklerja, da naj se vrne zakonski načrt o svobodnem veroizpovedovanju v prvotnem svojem sestavku zbornici magnatov v novo razpravljanje.

Koloni 19. „Kölnerische Ztg.“ poroča iz Peterburga: Vsi članovi carske obitelji so na potu v Livadijo. Govori se, da prestopi tam princesa Alice k pravoslavlju in da se bude vrnila tam na tihom nje poroka s cesarjevčem vsakakor še pred 20. novembrom. Vsak hip se pričakuje veste, da jo car izroči regentstvo cesarjeviču. Zarodnica cesarjeviča dobro napreduje v učenju ruščine.

Peterburg 19. „Nordisches Bureau“ javlja: Do 7. ure sinoč se zdravstveno stanje carjevo ni spremenilo.

Peterburg 19. Profesor Merlejevski, spezialist za bolezni na živilih, posvan je v London.

London 18. „Bureau Reuter“ javlja iz Tien-Tsina: Iz Port-Artura poročajo s dne 16. t. m., da so Japonti zapustili Toračon-Haven v korejskem zalivu in se podali v Tai-Tong, koje mesto utrujujejo. Govori se, da je bila dne 15. t. m. velika bitka na severu reke Jalu. Podrobnih poročil o tem še ni. Tukajnji kitajski uradniki ne sanjo nihče o tem.

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pšenica za jesen 6.33—6.35, za spoml. 6.75—6.77 Koruna za oktober 6.45 do 6.50. Ores za spoml. 6.10—6.11. Rž neva 5.92—5.94.

Pšenica nova od 78 kil. f. 6.45—6.50, od 79 kil. f. 6.60—6.65, od 80 kil. f. 6.55—6.60, od 81 kil. f. 6.65—6.70; rž 6.70—6.75.

Jočin 6.35—6.40; pšenica 6.70—6.90.

Pšenica: Stabe ponudbe, povračevanje živaha, stalni, jake rastode. Prodalo se je 24.000 metr. 5. m. dražja. Koruza vredno rastoda, zoper 10 m. dražja. Vreme: lepo.

Praga. Normaliziran sredkor za oktober f. 13.25%; mimo, vreme dobro.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in carino vred, odpoljilje precej f. 30. — Novembarm 29.50—29.75. Concasse za november-mare 30. — Četvrti za november 31.25. V glavah (solidih) pa polovice oktobra 32%, za koniec oktobra 31%.

Havre. Kava Santos good average za oktober 87.25, decembra 85.75, mare 62.50.

Hamburg. Santos good average za oktober 70.25, decembra 65.75, mare 62.50.

Dunajska borsa 10. oktobra		1894.	včeraj	danes
Drharni doig	v papirju		99.10	99.—
"	v srobru		99.10	99.—
Avstrijska renta	v zlatu		128.70	128.60
"	v kronah		98.10	98.—
Kreditno akcije			369.75	369.75
London 10 Let.			124.90	124.95
Napoleoni			9.89	9.90